

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1365 Археологія та преісторія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1365
Назва ОП	Археологія та преісторія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Мельник Роман Петрович, Дудар Василь Леонідович, Крюченкова Наталя Олександрівна, Дружкова Ірина Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.03.2023 р. – 24.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/032/2022-2023/1365-archeology-and-prehistory.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/032/2022-2023/1365-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

В КНУТШ надаються освітні послуги за спеціальністю 032 Історія та археологія на усіх трьох рівнях вищої освіти, відповідно ОП «Археологія та преісторія» спеціальності 032 Історія та археологія є базовим елементом цієї підготовки, тому її важливість є непересічною. Підготовка здобувачів вищої освіти за даним фахом має значне наукове, науково-методичне, практичне підґрунтя. ЕГ дійшла висновку, що ОП в цілому відповідає діючим критеріям, але були виявлені недоліки та надані рекомендації. В цілому ЕГ вважає що виявлені недоліки не є підставою для відмови в акредитації. Однак можуть стати причиною умовної акредитації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Університет має чітко сформульовану мету, основні завдання і шляхи реалізації цілей освітньої діяльності ЗВО, висвітлені у Статуті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Цілі ОП сприяють формуванню національної еліти України, підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих установ, органів державної влади та місцевого самоврядування, інтеграції і України у світовий економічний простір як рівноправного партнера. Потенційні роботодавці зацікавлені у випускниках програми. Під час зустрічі з ЕГ представники роботодавців відмітили, що цінують випускників програми, які під час навчання на ОП набувають важливі фахові компетентності, які дозволяють їм у майбутньому розширювати і поглиблювати отримані знання, самостійно розвивати нові навички та вміння. Доступність і зрозумілість загальних правил прийому до ЗВО, чітка регламентованість процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання відбувається у синхронному та асинхронному режимах за допомогою різних платформ та технологій. ЗВО збалансовано планує освітній процес, урахує концепцію навчальної автономії здобувачів та їхні навчальні потреби задля досягнення ПРН, які прописані в ОП Поєднання науково педагогічними працівниками викладання і досліджень на ОП реалізується на високому рівні через активну участь викладачів у міжнародних наукових конференціях, міжнародних стажуваннях, програмах академічної мобільності. Сильною стороною є реалізація ОП викладацьким складом, який має високу професійну кваліфікацію – усі викладачі є докторами й кандидатами наук, які регулярно підвищують свою кваліфікацію через стажування, в тому числі закордонні, беруть участь у міжнародних та всеукраїнських наукових заходах. Відбувається залучення представників роботодавців до реалізації ОП, зокрема під час організації та проведення практичної підготовки студентів. Професійному розвитку науково-педагогічних працівників сприяє стимулювання через преміювання та заохочення. На даній ОП НПП створюється значний творчий та науковий доробок, який використовується під час навчального процесу, і в подальшому може бути монетизований, після певних кроків щодо захисту інтелектуальної власності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ засвідчує, ОП не у повній мірі відповідає Стандарту вищої освіти на першому рівні вищої освіти за спеціальністю 032, у частині ПРН. Тому зміни в ОП щодо відповідності Стандарту є найбільш важливим моментом. Варто регулярно переглядати ОП разом зі усіма стейкхолдерами кожного року у зв'язку зі змінами кон'юнктури ринку. Попри наявність процедур академічної мобільності, в межах даної ОП така практика відсутня. ЕГ рекомендує вдосконалити процес мотивації здобувачів освіти ОП до участі у програмах академічної мобільності. Рекомендує організувати додаткову роз'яснювальну кампанію щодо можливостей визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти. Участь здобувачів освіти у конференціях є відносно низькою. Необхідно активніше залучати студентів до наукової роботи. Здобувачів вищої освіти мало обізнані з офіційними процедурами вирішення конфліктних ситуацій. Відсутність у відкритому доступі робочих програм з усіх компонентів ОП. ЕГ рекомендує активізувати роботу щодо наповнення та вдосконалення навчально-метод.забезпечення дисциплін ОП у системі електронного навчання, передбачити для навчання в дистанційних умовах різноманітні індивідуальні та групові завдання з наданням зворотного зв'язку про результати перевірки навчальних досягнень здобувачів освіти за матеріалом, що вивчається; оцінювання викладачем взаємодії та комунікації між здобувачами освіти в асинхронному та синхронному режимах за допомоги чату, форуму, опитування, анкетування тощо. Юридично оформлення основ академічної доброчесності у ЗВО є, однак є питання щодо реалізації у повсякденній практиці на ОП. ЕГ рекомендує посилити інформування здобувачів вищої освіти, щодо основ академічної доброчесності шляхом проведення відповідних роз'яснювальних заходів. забезпечити перевірку на академічний плагіат різних типів навчальних робіт студентів. Відсутність традицій формальних звернень роботодавців факультету або кафедри, для внесення змін до ОП; відсутність системи збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Рекомендації ЕГ: створити більш формальну структуру спілкування з роботодавцями факультету або кафедри; системно збирати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ОП тощо. Під час зустрічей ЕГ дізналось, що можливо покращити матеріальне забезпечення ОП, шляхом придбання спеціального мікроскопа, та вдосконалення роботи Wi-fi (проблеми пов'язані з війною). За результатами зустрічі з стейкхолдерами була встановлена необхідність збільшення кредитів на практику враховуючи висловлювання роботодавців та керівників бази практики. Питання прозорості і публічності в цілому відповідає вимогам, однак структура сайтів кафедр, факультетів дуже різна. ЕГ рекомендує уніфікувати структуру наповнення кафедральних сторінок та сайтів. Загально університетський сайт варто спростити пошукову частину

сайту для всіх користувачів (абітурієнтів, здобувачів тощо), для покращення доступу до інформації для вашої цільової аудиторії.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Університет має чітко сформульовану мету, основні завдання і шляхи реалізації цілей освітньої діяльності ЗВО, висвітлені у Статуті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, який було погоджено на Конференції трудового колективу 22.11.2022 р., затвердженого наказом МОН України від 28.11.2022 р. за № 1061 [<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>]. У Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018–2025 рр. від 25 червня 2018 року [<http://senate.univ.kiev.ua/?p=742>] окреслено пріоритетні напрями діяльності Університету на перспективу. Цілі ОП сприяють формуванню національної еліти України, підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих установ, органів державної влади та місцевого самоврядування, інтеграції і України у світовий економічний простір як рівноправного партнера. Метою ОП є підготовка фахівців на основі новітніх досягнень історії та археології із застосуванням сучасних методів навчання, які забезпечують набуття загальних та фахових компетентностей відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 575 від 29.04.2020 р.) В тексті СО та під час зустрічі з Грантом наголошувалось, що особливості програми спрямовані на розуміння методів історичної реконструкції і лабораторно-камеральної обробки археологічних джерел. До таких ОК віднесено: «Археологічна типологія та класифікація», «Методика польових археологічних досліджень», «Фіксація археологічних джерел», «Експериментальна археологія».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Згідно інформації СО, ОП було складено у 2019 році та здійснено перший набір за освітньо-професійною програмою «Археологія та преісторія» на історичному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Перший варіант освітньої програми була затверджено 14 березня 2019 року. У 31 серпня 2020 році ОП було переглянуто відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 575 від 29.04.2020 р.). Тоді ж були внесені зміни відповідно до Концепції вивчення іноземних мов студентами неспеціальних факультетів/інститутів КНУТШ, що була затверджена 02.03.2020 на Вченій раді КНУТШ та введена у дію наказом ректора № 196-32 від 10.03.2020 про впровадження [<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1355>]. За результатами аналізу інформації СО, документації, яку запросили від ЗВО, та зустрічами з фокус-групою, ЕГ має зазначити, що ПРН, зазначені в ОП, відповідають потребам усіх зацікавлених сторін. Однак опитування зацікавлених сторін щодо вдосконалення ОП здебільшого проводилися усно під час нарад, зустрічей та конференцій. Під час зустрічі зі роботодавцями, випускниками це отримало підтвердження. Як приклад гарант наводив конференцію із залученими роботодавцями, що було вказано в СО [[http://archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=19&filter_tag\[0\]=&Itemid=117](http://archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=19&filter_tag[0]=&Itemid=117)]. Вийшов збірник статей і інформацією про спілкування за круглом столом (присутні були представники випускників, роботодавців). Гарант підтвердив, що анкетування роботодавців - не було.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

До нової редакції ОП були введені обов'язкові компоненти ОК36, ОК44, ОК46, ОК43. ОК значно розширюють знання і надають навички використання новітніх технологій у сучасних історичних реконструкціях подій дописемної та писемної історії, музеєфікації (реставрації) археологічних пам'яток та популяризації історії України. Таким чином, студенти ОП отримують знання та вміння, які розширюють можливості працевлаштування на

сучасному ринку праці. Випускники ОП зможуть забезпечити ринок праці молодими кваліфікованими кадрами в різних регіонах України установ освіти, науки та культури, що стосується до вивчення, експонування, зберігання, упорядкування, охорони та популяризації археологічної спадщини України. Програмні результати ОП спрямовані на підготовку не лише для регіонального, але й загальноукраїнського ринку праці конкурентоздатних фахівців. ОП не має чітко визначеного регіонального контексту. На сучасному етапі, на території України в багатьох ЗВО на бакалаврському рівні існують тільки окремі навчальні компоненти з археології та перісторії, в межах спеціальності «історія та археологія» і не представлені у вигляді ОП. Викладачі історичного факультету проходили стажування в іноземних установах. Результати стажування розробників ОП враховувались під час написання РП. Так, були впроваджені зміни в РП, щодо самостійної роботи, семінарських і практичних занять були внесені індивідуальні завдання («кейси»), що стимулюють формування навичок та вмінь оформлення подачі здобутої інформації в результаті навчання на ОП. Досвід стажування дозволив визначити програмні результати навчання ОП з врахуванням вітчизняних та іноземних програм: ПРН3, ПРН5, ПРН8, ПРН10, ПРН12, ПРН14.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ засвідчує, що ОП вказує серед програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти лише частину того, що є у стандарті. ОП не у повній мірі відповідає Стандарту вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 032. Наприклад: ПРН3 у ОП прописано, як «Знати основні підходи до вивчення археологічних джерел у вітчизняній та світовій історії, категоріальний апарат історії, преісторії та археології», а ПРН згідно Стандарту «Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел». ПРН 5 у ОП прописано «Вміти працювати з дописемними та археологічними джерелами», той самий ПРН у Стандарті - «Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами» тощо. Згідно Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми, яке було затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року та відповідно до пункту 3 частини третьої статті 10 Закону України «Про вищу освіту», нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти у стандартах вищої освіти формулюється у термінах результатів навчання. Для виконання цього підкритерію ОП має забезпечувати досягнення ВСІХ результатів навчання, визначених у стандарті. Програмні результати навчання можуть не вичерпуватися тими результатами навчання, що їх визначає стандарт. Визначення ПРН поза вимогами стандарту є правом ЗВО. Варто наголосити, що ЗВО може формулювати і узагальнені описи результатів навчання, що охоплюють відповідний перелік компетентностей Стандарту. Однак в даному варіанті ми маємо не повне визначення ПРН за об'ємом понять, а не за формулюванням. ЕГ зазначає, що не дивлячись на виключення частини об'єму із ОП порівняно зі Стандартом, у самій ОП присутні музейна та архівна практики (ОК 29, 31), на думку авторів забезпечують в тому числі програмний результат 5, в якому вони де-юре не присутні. В Навчальних планах історичні дисципліни присутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Університет має чітко сформульовану мету, основні завдання і шляхи реалізації цілей освітньої діяльності ЗВО, висвітлені у Статуті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, який було погоджено на Конференції трудового колективу 22.11.2022 р., затвердженого наказом МОН України від 28.11.2022 р. за № 1061. У Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018–2025 рр. від 25 червня 2018 року окреслено пріоритетні напрями діяльності Університету на перспективу. Цілі ОП сприяють формуванню національної еліти України, підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих установ, органів державної влади та місцевого самоврядування, інтеграції і України у світовий економічний простір як рівноправного партнера. Потенційні роботодавці зацікавлені у випускниках програми. Під час зустрічі з ЕГ представники роботодавців відмітили, що цінують випускників програми, які під час навчання на ОП набувають важливі фахові компетентності, які дозволяють їм у майбутньому розширювати і поглиблювати отримані знання, самостійно розвивати нові навички та вміння.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліком ОП є те, що де-юре не в повному об'ємі дає можливість здобувачам вищої освіти досягти усіх результатів навчання, визначених Стандартом освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Відповідно до пункту 3 частини третьої статті 10 Закону України «Про вищу освіту», нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти у стандартах вищої освіти формулюється у термінах результатів навчання. Для виконання цього підкритерію ОП має забезпечувати досягнення ВСІХ результатів навчання, визначених у стандарті. Результати навчання за логічним об'ємом не є повними. В якості прикладів ЕГ наводить ПРН 3 та ПРН 5, хоча на справді це торкається

значно більшого кола ПРН. Оскільки Навчальні плани обслуговують в тому числі ПРН згідно Стандарту, то ЕГ рекомендує переробити ОП в частині ПРН згідно Стандарту. Це торкається ПРН1-ПРН14, ПРН 15-18 є додатковими і належать до особливостей ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП загалом відповідає визначеному критерію, проте містить суттєвий недолік, який полягає у тому, що ОП не забезпечує у повному об'ємі усіх результатів навчання, передбачених відповідним стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. На думку ЕГ даний недолік може бути виправлений найближчим часом оскільки навчальні плани відповідають Стандарту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Археологія та преісторія» становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 закону України «Про вищу освіту» та вимогам стандарту вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, галузі знань 03, за спеціальністю 032 Історія та археологія, затвердженим наказом МОН України No 575 від 29.04.2020 р. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти, складає 180 кредитів ЄКТС (75 %). Обсяг ОК, що пропонуються за вільним вибором здобувачам освіти, становить 60 кредитів ЄКТС (25 %).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП та навчального плану засвідчив, що ОП має чітку структуру, ОК складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають змогу досягнути цілей і ПРН, сформувати визначені загальні та спеціальні компетентності. ОП збалансована в контексті загального часу навчання (від 28 до 32 кредитів ЄКТС в семестр). Загалом структурно-логічна схема відображає взаємозв'язок ОК. Так, ОП поділена на 2 змістові блоки за статусом ОК щодо (не)обов'язковості вивчення. В ОП обов'язкових 48 ОК. Вибіркові дисципліни були поділені на два блоки по 14 ОКб 42 ЄКТС. І окремим блоком йде ще 18 кредитів ЄКТС вибору предметів, які надані на сайті історичного факультету. Надані гарантом НП сформовані відповідно до опису ОП та її структурно-логічної схеми. Досягнення ПРН вказано. Але оскільки звужена база ПРН у ОП відносно Стандарту, (підкритерій 1.4.) то матриці більше відповідають Стандарту. Комплексного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю має перевірити досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом вищої освіти. Аналіз програми комплексного іспиту це підтверджує. Під час роботи експертної групи, здобувачі вищої освіти, та гарант ОП висловили думку про бажання замінити форму атестації випускників з комплексного кваліфікаційного іспиту на публічний захист кваліфікаційної роботи. ЕГ встановила, що Аналіз програми комплексного іспиту спрямована, переважно, на перевірку знань здобувачів, шляхом винесення теоретичного питання. ЕГ рекомендує внести до програми не лише теоретичну й методичні питання, а й завдання практичного характеру, що перевірятимуть відповідні ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності, представлений у Стандарті вищої освіти. Всі освітні компоненти забезпечують реалізацію мети навчання – «Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з археології та преісторії, що передбачає, у тому числі, вміння застосовувати фахові компетентності при реалізації професійних завдань в цій галузі, навички експедиційної, лабораторно-камеральної, фондової роботи». Всі основні компоненти ОП відповідають предметній області спеціальності 032 «Історія та археологія» об'єктами вивчення якої є «минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах». Об'єкти вивчення спеціальності розглядаються в наступних ОК: Вступ до університетських студій,

Філософія, Вступ до археології, Вступ до преісторії, Загальна антропологія, Археологія України, Преісторія України, Давня та середньовічна історія України, Нова та новітня історія України. Теоретичний зміст предметної області історії та археології, а саме «система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді» розкривається в таких освітніх компонентах ОП: Історія археології, Вступ до археології, Вступ до преісторії, Археологія України, Преісторія України, Палеоліт Старого світу, Мезоліт Східної Європи, Неоліт Східної Європи, Енеоліт України, Доба бронзи в Україні, Археологія раннього залізного віку, Антична археологія Північного Причорномор'я, Археологія ранніх слов'ян, Археологія Київської Русі. Методи, методики та технології, які пов'язані із «загальнонауковими та спеціальними історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел та археологічних культур, інформаційно-комунікаційні технології» використовуються у всіх освітніх компонентах ОП: Методика польових археологічних досліджень, Археологічна типологія та класифікація, Охорона археологічних пам'яток: теорія та практика. До предметної області історії та археології, що використовують інструменти та обладнання («програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації») відносяться наступні освітні компоненти: Геоінформаційні системи в археології, Просторова археологія.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

На сайті відділу мобільності розміщено вичерпну інформацію про можливості академічної мобільності, а також передбачено можливість запису на індивідуальну консультацію (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=965&lang=uk). Визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО в рамках академічного співробітництва з вищими навчальними закладами-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів, прийнятої у країні закладу вищої освіти - партнера, якщо в ній не застосовується ECTS. У разі навчання студента у ЗВО-партнері, з метою отримання документів про вищу освіту Університету та зарубіжного ЗВО-партнера, може здійснюватися складання академічної різниці у порядку, встановленому відповідно до чинного законодавства обох сторін. Результати підсумкової атестації студентів за період навчання у закладі-партнері представляються за шкалою, прийнятою у закладі-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті. На зустрічі із здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що вони ознайомлені з можливістю перерахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Відповідних прикладів перерахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, на ОП «Археологія та преісторія» в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка не було.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Відповідно до ОП обов'язковими компонентами є археологічна (3 кредити, 2 тижні), археологічна навчальна (3 кредити, 3 тижні) музейна (3 кредити, 3 тижні), архівна (3 кредити, 3 тижні), практики. Археологічна навчальна практика на 1-му курсі передбачає формування у здобувачів уявлень про процедури археологічного дослідження. Практика проводиться на базі археологічних експедицій КНУТШ, окремих загонів Інституту археології НАН України, ДІКЗ «Межибіж», НЗ «Софія Київська» (http://archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=7:ekspedytsii&Itemid=164); Археологічна дослідницька практика - ознайомлення здобувачів з основними методами археологічних досліджень в польових та камерально-лабораторних умовах та специфікою роботи на кожному етапі наукового дослідження археологічного матеріалу. Практика проводиться на базі археологічних археологічних експедицій КНУТШ, окремих загонів ІА НАН України, ДІКЗ «Межибіж», НЗ «Софія Київська» (http://archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=article&id=299:meidzi-malyi-rakovets&catid=265&Itemid=202); Архівна практика - отримання здобувачами навичок архівної роботи в профільних наукових установах. Базою для проведення архівної практики виступає Науковий архів Інституту археології НАН України. Послідовність проведення практик на ОП забезпечує одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь. Також, частина аудиторних занять – практичні, направлені на формування компетентностей, необхідних для подальшої практичної діяльності. Під час візиту ЕГ встановила, що і здобувачі вищої освіти та інші стейкхолдери виступають за збільшення практики, але не звертались з формальним зверненням.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття soft skills триває в процесі навчальних та виробничих практик. Зокрема, це вміння презентувати себе в інтернеті та за допомогою презентації, вміння здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, і національно-культурних організацій і спільнот, уміти аргументовано доводити свою думку,

ґрунтуючись на прикладах конкретних історичних подій, явищ та закономірностей; уміння спілкуватися, скеровувати дії великої групи здобувачів тощо. Теоретичні знання з соціальних навичок здобувачі гідно СО отримують під час вивчення таких предметів, як: ОК «Іноземна мова», «Вступ до університетських студій», «Науковий образ світу», «Соціально-політичні студії», «Філософія», «Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності» та ін. формують загальні компетентності ЗК1-3, ЗК1-8. Запропоновані в ОП серед вибіркових дисципліни Культурно-освітня робота музеїв, Геоінформаційні системи в археології тощо дозволяють бакалаврам набути необхідних навичок володіння засобами наукових комунікацій та інформаційними технологіями. .

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 032 «Історія та археологія» галузі знань 03 Гуманітарні науки для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній. Відповідно до відомостей СО ОП може бути присвоєна професійна кваліфікація 3119 «Стажист-дослідник (історія) згідно національний класифікатор України. класифікатор професій ДК 003:2010) http://profstandart.org.ua/upload/files/files/Klasufikator_profesiy/Rozdil_3.pdf Умова отримання кваліфікації позитивні оцінки вище 75 балів по всіх предметах та обрання в межах ОП спеціалізованого блоку дисциплін та сукупний вибір дисциплін із зазначених у переліках (вимога міститься в НП-20).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навантаження регулюється відповідним Положенням на яке вказує СО, однак це Положення про організацію освітнього процесу та відповідає вимогам «Закона про вищу освіту». Обсяг освітніх компонентів ОП відповідає нормам навантаження і становить 240 кредитів ЄКТС, які згідно даних СО розподілені рівномірно по семестрах. В НП отримуємо підтвердження у першому семестрі – 31 год., другому – 29 кредитів, третьому – 30 кредитів, четвертому – 30, п'ятому – 29, шостому – 31, сьомому – 28, восьмому – 32. Під час відеоконференцій ЕГ не отримала скарг та побажань від здобувачів вищої освіти с приводу перевантаження. В цілому ЕГ підтвердила, що обсяг ОП цілком реалістичний і відбиває фактичне навантаження здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти на діючій ОП не впроваджена та не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Надані гарантом НП сформовані відповідно до опису ОП та її структурно-логічної схеми. На ОП можлива індивідуальна освітня траєкторія здобувачів, яка підкріплена широким переліком вибіркових дисциплін. Сильною стороною ОП є добре розроблена та реалізована система практик з відомими провідних базами практики (музеїв, архівів, тощо). Крім того, КНУТШ допомагає здобувачам набути соціальних навичок як в межах програми так і за її межами. Надані НП сформовані відповідно до опису ОП та її структурно-логічної схеми. На ОП можлива індивідуальна освітня траєкторія здобувачів, яка підкріплена широким переліком вибіркових дисциплін. Сильною стороною ОП є добре розроблена та реалізована система практик з відомими провідних базами практики (музеїв, архівів, тощо). Крім того, КНУТШ допомагає здобувачам набути соціальних навичок як в межах програми так і за її межами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Аналіз ОП та навчального плану засвідчив, що ОП має чітку структуру, ОК складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають змогу досягнути цілей і ПРН, сформувати визначені загальні та спеціальні компетентності. ОП збалансована в контексті загального часу навчання (від 28 до 32 кредитів ЄКТС в семестр). Загалом структурно-логічна схема відображає взаємозв'язок ОК. В цілому згідно навчального плану (підтверджено на онлайн зустрічах) ОП виконується повністю у межах Стандарту. Фактично згідно навчального плану можна казати про виконання ПРН 3 та 5. Досягнення ПРН є, однак звужена база ПРН у ОП відносно Стандарту,

(підкритерій 1.4.) хоча матриці в ОП більше відповідають Стандарту. НП так само. Необхідно у найкоротший час прибрати невідповідність ОП та Стандарту. Комплексний кваліфікаційний іспит за спеціальністю має перевірити досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом вищої освіти. Аналіз програми комплексного іспиту це підтверджує. Під час роботи експертної групи, здобувачі вищої освіти, та гарант ОП висловили думку про бажання замінити форму атестації випускників з комплексного кваліфікаційного іспиту на публічний захист кваліфікаційної роботи. ЕГ встановила, що Аналіз програми комплексного іспиту спрямована, переважно, на перевірку знань здобувачів, шляхом винесення теоретичного питання. ЕГ рекомендує внести до програми не лише теоретичну й методичні питання, а й завдання практичного характеру, що перевірятимуть відповідні ПРН.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Дана ОП повною мірою враховує змістовність і суттєвість дотримання ЗВО вимог Критерію 4 щодо обсягу, структури та зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. В цілому на ОП повністю виконуються підкритерії 3,4,5,6,8 та здебільшого 1,2,7 загального критерія 2. ОП відповідає вимогам даного критерію. Означені недоліки не є суттєвими та можуть бути виправленими при найближчому перегляді ОП під час виправлення критерію 1. Враховуючи сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо змін у ОП, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 4

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2022 році ухвалені рішенням Вченої ради університету (протокол №16 від 16 травня 2022 року) та розміщені на сайті університету <https://vstup.knu.ua/rules>. Правила прийому на навчання є чіткими, прозорими і зрозумілими, мають чітку структуру і прописують умови вступу для всіх категорій абітурієнтів. Вони відповідають Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2022 року № 392 та не містять ознак дискримінації для потенційних вступників. В правилах прийому зазначені порядок подання заяв та документів, процедура організації конкурсного відбору, вказані ліцензований обсяг, нормативні терміни навчання. Також наведено перелік конкурсних предметів, вступних випробувань та вагові коефіцієнти для вступу, пояснено процес формування та оприлюднення рейтингового списку випускників. На сторінці для абітурієнтів оприлюднено контакти факультетів/інститутів, приймальної комісії, підготовчого відділення. Також, для зручності потенційних здобувачів даної ОП, актуальна інформація щодо правил прийому продубльована на сторінці факультету <http://www.history.univ.kiev.ua/abituriyentam-2/osvtnij-riven-bakalavr/>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У вкладці «Абітурієнтам» розміщені правила прийому <https://vstup.knu.ua/rules> до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2022 році. В документі висвітлюються етапи вступної кампанії, особливості вступу на бакалаврський рівень навчання, перелік спеціальностей та освітніх програм, порядок та строки прийому заяв і документів. Вступ на ОП «Археологія та преісторія» на основі повної загальної середньої освіти здійснюється за результатами національного мультипредметного тесту (НМТ) або за результатами зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) 2019-2021 років. Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсних балів вступників, відповідно, який розраховується за формулою: $КБ = (K1 \times P1 + K2 \times P2 + K3 \times P3) / (K1 + K2 + K3) + ОУ$, де де P1, P2, P3 – оцінки з першого, другого та третього предметів. Невід'ємні вагові коефіцієнти K1, K2, K3 визначені Додатком 2.4 до цих Правил прийому для кожної освітньої програми, з якої проводиться набір на навчання. ОУ – бал за успішне закінчення у рік вступу підготовчих курсів Університету за шкалою від 0 до 10 балів під час вступу на спеціальності (спеціалізації), зазначені в Додатку 2.6. Для даної ОП використовували наступний розрахунок конкурсного балу (предмет/ назва / ваговий коефіцієнт/ мінімальний бал для участі в конкурсі): P1/ Українська мова / 0,25/ 101; P2/ Математика/ 0,25/ 101; P3/ Історія України/ 0,5/ 101. На дану ОП не враховується завершення підготовчих курсів (ОУ=0).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими і зрозумілими, регулюються «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ» (затвердженим 29.06.2016 р., http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk), «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ» (затвердженим 29.06.2016 р., http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk), а також окремими «Інструкціями з перезарахування дисциплін» (від 14.11.2016 р., http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=1200&lang=uk). Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Всі згадані документи опубліковані на сайті відділу академічної мобільності КНУТШ (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk). Окрім того, на сайті відділу розміщено вичерпну інформацію про можливості академічної мобільності, а також передбачено можливість запису на індивідуальну консультацію (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=965&lang=uk). Визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО в рамках академічного співробітництва з вищими навчальними закладами-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів, прийнятої у країні закладу вищої освіти - партнера, якщо в ній не застосовується ECTS. У разі навчання студента у ЗВО-партнері, з метою отримання документів про вищу освіту Університету та зарубіжного ЗВО-партнера, може здійснюватися складання академічної різниці у порядку, встановленому відповідно до чинного законодавства обох сторін. Результати підсумкової атестації студентів за період навчання у закладі-партнері представляються за шкалою, прийнятою у закладі-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті. На зустрічі із здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що вони ознайомлені з можливістю перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Відповідних прикладів перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, на ОП «Археологія та преісторія» в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

«Положення про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка» ухвалене рішенням Вченої ради університету (протокол №8 від 06.02.2023 року). На зустрічі із здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що вони не в достатній мірі ознайомлені з правилами визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Відповідно, практик визнання таких результатів навчання на ОП «Археологія та преісторія» не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Доступність і зрозумілість загальних правил прийому до ЗВО, відсутність дискримінаційних положень, врахування, певною мірою, особливостей самої програми (ваговий коефіцієнт для розрахунку конкурсного балу з Історії України – 0,5). Чітка регламентованість процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Попри наявність та визначеність відповідними Положеннями процедури академічної мобільності, в межах даної ОП така практика відсутня. Рекомендуємо вдосконалити процес мотивації здобувачів освіти ОП «Археологія та преісторія» до участі у програмах академічної мобільності. З метою забезпечення кращої поінформованості здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОП рекомендуємо організувати додаткову роз'яснювальну кампанію щодо можливостей визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на ОП «Археологія та преісторія» у КНУТШ висвітлені та розміщені на офіційному сайті. Процедури перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності висвітлені у відповідних положеннях. Правила та процедури вступу є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. В університеті розроблені процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Прикладів перезарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті на ОП в рамках освітніх компонентів в цілому не було. Попри наявність та визначеність відповідними Положеннями процедури академічної мобільності, в межах даної ОП така практика відсутня. Таким чином ЕГ робить висновок, що освітня програма загалом відповідає рівню В за критерієм 3, вказані недоліки не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Експертною групою встановлено, що вивчення ОК здійснюється із застосуванням різних форм і методів навчання та викладання, відповідно до вимог студентоцентрованого підходу. Освітній процес реалізується шляхом як аудиторної (лекційні, практичні і семінарські заняття), так і позааудиторної (самостійна робота студентів) роботи, що задекларовано у Положенні про організацію освітнього процесу в КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Викладачі застосовуються технології інтерактивного та дослідницького навчання, проблемного навчання тощо, про що свідчить інтерв'ювання фокус груп. Студентоцентрований підхід спостерігається на високому рівні, зокрема ще й тому, що академічні групи здобувачів освіти на ОП є відносно малочисельними, а контингент студентів вирізняється активною життєвою позицією. Навчальні заняття можуть відбуватись за межами університету в музеях, галереях тощо. Під час зустрічей з академічним персоналом та студентами з'ясовано, що ОПП реалізує принцип академічної свободи повною мірою: викладачі, задіяні на ОПП, обирають методи і способи роботи, зокрема в умовах дистанційного навчання. У процесі викладання використано дистанційні платформи Zoom і GoogleClass. Під час проведення робочих зустрічей зі здобувачами вищої освіти експертна група дійшла висновку про відповідність ОП засадам академічної свободи через варіативність навчальних дисциплін, що уможливує підготовку фахових і компетентних фахівців, які здатні до самостійної організації, самореалізації і самовдосконалення.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було підтверджено їхню обізнаність стосовно змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. Інформація про цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання знань та вмінь студентів міститься в описі освітньої програми та в робочих програмах навчальних дисциплін, що оприлюднені на сайті кафедри археології та музеєзнавства (<http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?>). Інформація студентам надається наступним чином: на першому занятті з кожної дисципліни викладач повідомляє основний зміст дисципліни, цілі та завдання, які ставляться перед студентами при вивченні дисципліни, терміни здачі індивідуальних завдань, проведення контрольних робіт, колоквиумів, тестів та інших форм контролю, критерії оцінювання. Варто зазначити відсутність робочих програм у відкритому доступі на веб-сторінці кафедри.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Заклад вищої освіти в цілому забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації даної освітньої програми. ОК, що формують ПРН, які мають дослідницький вимір (ПРН 3, 4, 5, 6, 8, 10): «Науковий образ світу», «Філософія» «Методика польових археологічних досліджень», «Фіксація археологічних джерел», «Археологічна дослідницька практика» та «Курсова робота». Для якісного розуміння і оволодіння новітніх методів дослідження та інтерпретації археологічних джерел, групою розробників, в межах ОП, для студентів була запропонована проектна освітньо-наукова пропозиція (освітньо-практичний цикл) з експериментальної археології, яка включає етапи набуття навичок та вмінь в процесі опанування окремих теоретичних курсів («Методика археологічних досліджень», «Фіксація археологічних джерел», «Археологічна типологія та класифікація», «Технологія кам'яного виробництва», «Палеоліт Старого світу», «Археологія України», «Преісторія України»), що завершуються проходженням практичного курсу «Археологічна дослідницька практика» (науковий звіт) на базі кафедри археології та музеєзнавства (<http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?>

option=com_content&view=article&id=743&catid=818&Itemid=110). Здобувачі вищої освіти беруть участь у вузівських, міжвузівських, регіональних, всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях/ семінарах: міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих науковців «Шевченківська весна». Крім того, студенти за їх бажання залучаються до виконання наукових проєктів, мають можливість виступати з доповідями на наукових та науково-практичних конференціях, що регулярно проводяться історичним факультетом або іншими інституціями (в тому числі, установами-партнерами) (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=article&id=43&Itemid=110). На підставі вищезазначеного, експертна група дійшла висновку, що університет, в цілому, забезпечує поєднання навчання та досліджень відповідно до заявленого рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту навчальних дисциплін відбувається з урахуванням вимог як сучасного ринку освітніх послуг, практичного досвіду, здобутого НПП під час як планових, так і міжнародних стажувань, відповідно до Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ <http://univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>. Наукові публікації та навчальні посібники викладачів включаються до рекомендованих джерел вивчення дисциплін. Так, доцент Шидловський П.С. використовує в освітньому процесі при викладанні дисциплін результати своєї науково-дослідної роботи та авторський підручник (Шидловський, П. Мисливці на мамонтів басейну Дніпра : навч. посіб. К.: ВПЦ Київський університет, 2020). та профільні публікації в різних українських та зарубіжних виданнях. Доцент Рижов С.М. використовує в освітньому процесі експериментальні матеріали, що вироблялися студентами ОП і пов'язанні з технологіями кам'яного виробництва в преісторії, а також особисті презентації та відоматеріали (Рижов, С. М. Навчально-методичний комплекс з предмету: «Вступ до преісторії» для студентів денної форми навчання, 2021 р.; http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=article&id=743&catid=818&Itemid=110).

До літератури, яка рекомендується студентам у межах освітніх компонентів, систематично включаються нові підручники, навчальні посібники, монографії та статті (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=article&id=39&Itemid=109).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності КНУТШ регулюється Стратегічним планом розвитку Університету на період 2018-2025 року https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/Development-strategic-plan_2018-2025.pdf Для НПП та здобувачів освіти наявний вільний доступ до баз даних Web of Science та Scopus з локальної мережі університету. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності КНУТШ, підпорядковано «Стратегії міжнародного співробітництва КНУТШ» (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=1566&lang=uk) та регулюється «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність» (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk). Ознайомлення НПП та здобувачів із новими освітніми тенденціями уможливлено також доступом до міжнародних інформаційних ресурсів таких як Еразмус+, програм DAAD, IREX, UGRAD та стипендіальної програми ім. Фулбрайта (<http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/>). Викладачі ОП регулярно проходять стажування в іноземних установах, зокрема, гарант ОП, доцент Рижов С.М., проходив стажування (читання лекцій англійською мовою) в Університет м.Загреб (Хорватія), філософський факультет. Програма ERASMUS+ Доцент Шидловський П.С. проходив наукове стажування в Національному музеї природничої історії (Париж, Франція) та Інституті археологічних наук (Берн, Швейцарія). Викладачі та студенти ОП приймають участь в заходах (лекції, семінари, практикуми, археологічних експедиціях), на яких спікерами виступають представники іноземних археологічних установ. Іноземний досвід вивчається також у ході вивчення низки ОК, зокрема, «Основи археології», «Вступ до преісторії», «Археологічна типологія та класифікація», «Експериментальна археологія», «Палеоліт Старого світу», «Початкове заселення Америки», «Археологія доколумбової Америки». Спеціальний навчальний курс англійською мовою запроваджено у вибіркового блоці «Інтердисциплінарні дослідження в археології» - «Археологічна термінологія в англомовній літературі».

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЕГ констатує: наявність широкого спектру нормативних та інформаційних документів щодо організації освітнього процесу та викладання за ОП, імплементацію результатів моніторингових досліджень; своєчасне та доступне інформування здобувачів про цілі, зміст та політику курсів. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання відбувається у синхронному та асинхронному режимах за допомогою різних платформ та технологій. ЗВО збалансовано планує освітній процес, ураховує концепцію навчальної автономії здобувачів, даючи можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію з допомогою дисциплін вільного вибору студента. Поєднання науково педагогічними працівниками викладання і досліджень на ОП реалізується на високому рівні через активну участь викладачів у міжнародних наукових конференціях, міжнародних стажуваннях, програмах академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ вважає, що удосконалення ОП варто здійснювати підсилюючи інтернаціоналізацію, зокрема, залучати здобувачів до активної участі у виконанні міжнародних науково-дослідницьких програм та проєктів. Необхідно активніше залучати здобувачів до наукової роботи з огляду на підготовку за період навчання трьох курсових робіт та наявності серед НПП, що забезпечують викладання на даній ОП провідних фахівців у галузі. Відсутність у відкритому доступі робочих програм з усіх компонентів ОП. Рекомендуємо розпочати процес залучення здобувачів до участі у програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Дана ОП повною мірою враховує змістовність і суттєвість дотримання ЗВО вимог Критерію 4 щодо відповідності форм та аспектів реалізації навчання і викладання, інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес, впровадження елементів дистанційного навчання; викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, достатня обізнаність здобувачів щодо змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (незважаючи на відсутність у відкритому доступі робочих програм). Враховуючи сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо активізації дослідницької діяльності здобувачів освіти, посилення їхньої участі у програмах академічної мобільності, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 4

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти загалом є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення ними результатів навчання для освітніх компонентів. Нормативні форми контрольних заходів та узагальнений опис критеріїв оцінювання закріплені в офіційних нормативно-правових документах, а саме в «Положенні про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/cyabs>) , наказі «Про затвердження Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://surl.li/fvtpt>) , «Концепції впровадження дистанційного навчання в освітній процес Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (<http://surl.li/fvtptu>) , «Положенні про порядок перезарахування результатів навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk) та робочими програмами навчальних дисциплін (<http://surl.li/fvtpx>) , які розміщені на головному сайтах ЗВО, історичного факультету, та кафедри. В процесі опитування фокус групою здобувачів вищої освіти було встановлено, що форми та критерії контрольних заходів загалом зрозумілі, доступні, вчасно доводяться до відома студентів. Здобувачі підтвердили, що на першому занятті з кожної дисципліни викладач оголошує та роз'яснює форми поточних та підсумкових контрольних заходів, а також критерії оцінювання знань, умінь та навичок. У процесі роботи експертної групи з науково-педагогічним персоналом було з'ясовано, що серед форм і методів контролю, які використовуються на ОП, є також усне та письмове опитування, тестування, перевірка результатів виконання проєктів, практичних і творчих завдань. Форми контролю враховують студентоцентрикований та індивідуальний підходи в організації освітнього процесу загалом.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно із Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 032 Історія та археологія, Наказ МОН України №575 від 29.04.2020 р. атестація випускників освітньої програми «Археологія та преісторія» спеціальності № 032 «Історія та археологія» освітнього рівня «бакалавр» проводиться у формі комплексного кваліфікаційного іспиту з історії з профільних навчальних дисциплін. Під час роботи експертної групи, здобувачі вищої освіти, та гарант ОП висловили думку про бажання замінити форму атестації випускників з комплексного кваліфікаційного іспиту на публічний захист кваліфікаційної роботи (<http://surl.li/fvtqs>) . Аналізуючи програму атестаційного екзамену, експертною групою встановлено, що вона спрямована, переважно, на перевірку знань

здобувачів. Зокрема, в програмі вказується: «На комплексний державний екзамен виносяться питання, найбільш важливі для виявлення рівня теоретичної та методичної компетенції». Тому експертна група рекомендує внести до програми не лише теоретичні й методичні питання, а й завдання практичного характеру, що перевірятимуть відповідні ПРН.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється графіком навчального процесу, який визначає календарні терміни екзаменаційних сесій. Здобувачі вищої освіти мають доступ до такого графіку через web-сайт ЗВО. Порядок та система оцінювання зазначаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Також чітко визначені умови допуску здобувачів вищої освіти до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни. В «Положенні про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/cyabs>), визначені умови та порядок повторного складання екзаменів у випадку отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки (FX). Ліквідація академічної заборгованості здійснюється після завершення екзаменаційної сесії в терміни, що встановлюються факультетом. В окремих випадках, за наявності поважних причин, за зверненням здобувача освіти ліквідація академічної заборгованості може переноситись в новий навчальний семестр, про що видається відповідне розпорядження декана факультету. Повторне складання іспитів допускається не більше двох раз з кожної дисципліни: один раз – викладачу, другий – комісії. До складу такої комісії викладача, який приймав іспит (виставляв залік), не включають. У випадку виникнення конфлікту інтересів він має бути врегульований відповідно до «Порядку вирішення конфліктних ситуацій Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://surl.li/cwvvp>). Прозорість форм проведення контрольних заходів, порядку повторного проходження контролю, оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів, об'єктивність екзаменаторів були підтверджені студентами під час їхнього опитування. Під час зустрічей з фокус-групами було з'ясовано, що конфліктних ситуацій, випадків оскарження результатів контрольних заходів за ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО послідовно реалізує політику забезпечення академічної доброчесності. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності нормативно закріплені в Етичному кодексі (<http://surl.li/ipss>), Положенні про забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/ejlkd>), Положенні про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ: (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=2104>), Положенні про систему виявлення та запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/krig>), Ухвалах ВР КНУТШ «Про репутаційну політику КНУТШ» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=937>) та «Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти»: (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1733>). В них визначено систему забезпечення академічної доброчесності, процедури виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, притягнення до академічної відповідальності за відповідні порушення. Експертна група встановила, що ЗВО проводить заходи для студентів, щодо дотримання норм законодавства України про авторське право і суміжні права, правил цитування джерел інформації при підготовці наукової (творчої) продукції. В процесі зустрічей експертної групи з науково-педагогічним персоналом та здобувачами вищої освіти було підтверджено інформацію наведену в самоаналізі, щодо ознайомлення здобувачів вищої освіти з вимогами академічної доброчесності. Зокрема гарант ОП зазначив що інформування студентів вимогами академічної доброчесності відбувається шляхом включення відповідного матеріалу до програм навчальних дисциплін, проведення лекцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, консультацій для здобувачів вищої освіти. Члени експертної групи пересвідчилися, що у ЗВО працює система перевірки на оригінальність результатів наукової роботи. Перевірка академічних текстів є безкоштовною для учасників освітнього процесу й здійснюється через інтернет-систему Unicheck. У ЗВО є відповідальна особа (адміністратор системи), які здійснюють технічну перевірку рукописів творів на оригінальність і відсутність плагіату. Експертна оцінка роботи здобувачів вищої освіти на наявність/відсутність плагіату є обов'язком наукових керівників. В результаті опитування працівників і студентів, експертною групою було встановлено, що прикладів відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 5 є: 1. Сформована культура академічної доброчесності, яка реалізується не лише за допомогою способів перевірки, а й на основі принципу індивідуальної відповідальності. Кожен студент приєднується до Етичного кодексу, який є квінтесенцією принципів та правил етичної поведінки науково-педагогічних працівників, співробітників та осіб, що навчаються в КНУТШ (<http://surl.li/ipss>) Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими і дозволяють здійснити оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти. 2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти. 3. У ЗВО визначені чіткі й зрозумілі правила проведення контрольних заходів. 4. У ЗВО працюють процедури запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, визначається порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. 5. Здобувачі вищої освіти мають доступ на безоплатній основі до перевірки їх кваліфікаційних робіт на академічний плагіат за допомогою системи перевірки (Unicheck).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабким моментом, на думку експертної групи, є мало обізнаність здобувачів вищої освіти з офіційними процедурами вирішення конфліктних ситуацій. Експертна група рекомендує активізувати роботу щодо наповнення та постійного вдосконалення навчально-методичного забезпечення дисциплін ОП «Археологія та передісторія» у системі електронного навчання передбачити для навчання в дистанційних умовах різноманітні індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо) з наданням зворотного зв'язку про результати перевірки навчальних досягнень здобувачів освіти за матеріалом, що вивчається; оцінювання викладачем взаємодії та комунікації між здобувачами освіти в асинхронному та синхронному режимах за допомоги чату, форуму, опитування, анкетування тощо, посилити інформування здобувачів вищої освіти щодо основ академічної доброчесності; забезпечити перевірку на академічний плагіат різних типів навчальних робіт студентів, зокрема й за рахунок безкоштовних засобів перевірки.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи повне виконання під критерій 1, 3 та частково 2,4 загального критерія 5 Освітня програма в цілому відповідає оцінці «В». Форми підсумкових та контрольних заходів дозволяють оцінити результати навчання здобувачів вищої освіти, вони є зрозумілими та чіткими, принципи академічної доброчесності є прозорими і формують культуру академічної доброчесності освітнього процесу. Виявлені недоліки переважно пов'язані із першим етапом впровадження ОП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Практично весь науково-педагогічний персонал, який забезпечує ОП є докторами або кандидатами історичних наук. При виборі дисциплін враховується відповідність наукових інтересів викладача дисциплінам, що викладаються. Інформація наведена в ОП стосовно академічної та/або професійної кваліфікації викладачів відповідає дійсності та оприлюднена на сайті кафедри археології та музеєзнавства (<http://surl.li/fvdjl>). Експертна група переконатась, що академічна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації освітньої програми відповідає напряму ОП та забезпечує досягнення визначених цілей ОП та РПН. Працівники кафедри неодноразово здобували гранти (доц. Шидловський П.В., доц. Рижков С.М.), проходили стажування за кордоном (доц. Шидловський П.В, доц. Петренко С.В., доц. Рижков С.М., асист. Тащенко А.Ю.), публікували статті у міжнародних наукових виданнях та брали участь у міжнародних конференціях. Потрібно також зазначити про проведення опитувань здобувачів щодо задоволеності рівнем викладання та педагогічної майстерності. Разом з тим експертна група зауважила відсутність чіткої та прозорої системи рейтингування науково-педагогічних працівників даної ОП та не представлення їх результатів на сайті факультету чи кафедри загалом. Експертна група рекомендує також розширити кількість наукових публікацій, які б відповідали дисциплінам, викладання яких забезпечується викладачем.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Експертна група пересвідчилась, що процедури конкурсного добору НПП регламентовані Законом України «Про вищу освіту», та здійснюється згідно з Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУТШ, Положенням про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у КНУТШ. Всі вище перелічені документи розміщені у вільному доступі на сайті університету (<https://www.univ.kiev.ua/ua/#geninf>). Діюче в університеті «Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників» регламентує вимоги до кандидата на заміщення посади. Учасники конкурсу подають документи з визначеного переліку, які засвідчують їхню наукову кваліфікацію, викладацький досвід та інші здобутки, значущі при конкурсному доборі. Кафедра може запропонувати учасникам конкурсу прочитати відкриту лекцію чи провести практичне заняття, за підсумками якого формується думка кафедри. Кандидатури претендентів на конкурсний добір обговорюються на засіданні відповідної кафедри, в ході якого з'ясовуються усі необхідні для встановлення рівня професіоналізму претендентів питання, які враховуються при голосуванні членів кафедри про рекомендацію до участі в конкурсі. Присутня практика врахування звітів про результати роботи за попередній період на відповідній посаді. Експертна група рекомендує ЗВО під час проведення конкурсного добору викладачів враховувати результати рейтингу та оцінку здобувачів вищої освіти щодо потенційного претендента на заміщення вакантної конкурсної посади.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В процесі роботи експертна група мала можливість пересвідчитись, що ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Серед основних форм такого залучення є участь директорів заповідників, музеїв, інститутів та їх заступників під час організації навчальних виробничих практик. Під час зустрічі з роботодавцями було з'ясовано, що роботодавці залучаються до надання методичних рекомендацій та обговорення результатів практики, висловлюють свої побажання, щодо вдосконалення процесу її організації та проведення, а також щодо професійної підготовки здобувачів вищої освіти, шляхів її удосконалення. Зокрема Любов Самоїленко, Завідувач Археологічного музею КНУ імені Тараса Шевченка підтвердила свою участь у регіональних науково-практичних конференціях, тренінгах, семінарах, круглих столах, які організовує кафедра. В процесі роботи експертної групи також було підтверджено інформацію щодо співпраці університету з Національним музеєм історії України, Державним історико-культурним заповідником «Межибіж», Національним заповідником «Софія Київська», Науковим архівом Інституту археології НАН України та іншими закладами й установами освіти і культури міста та області, представники яких залучаються до реалізації освітнього процесу. Разом з тим експертна група рекомендує здійснювати більш активне офіційне спілкування з працедавцями (наприклад створення Ради або спілки стейкхолдерів тощо).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять на ОП залучаються професіонали-практики. Зокрема, в рамках обов'язкових і вибіркових дисциплін викладання лекцій та проведення семінарських занять здійснюють викладачі ОП які мають досвід практичної роботи в археологічних установах освіти, науки та культури (наприклад проф. Терпиловський Р.В. до 2002 року працював в Інституті археології НАН України, асистент Іванисько С.І., працювала за фахом в археологічних підрозділах музейних закладів, доцент Шидловський П.С. з 2022 р. – провідний н.с. Українського державного інституту культурної спадщини МКІП України (за сумісництвом). Під час зустрічей з викладачами та здобувачами експертною групою встановлено, що студенти мають змогу відвідати гостьові лекції відомих науковців в історичній галузі. Разом з тим, експертна група рекомендує ЗВО здійснювати залучення експертів галузі не лише частково шляхом запрошення для читання окремих тем лекцій, а забезпечувати викладання фахівцями-практиками окремих компонентів ОП, зокрема дисциплін з методики навчання археології.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Процедура підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників регламентується у «Положенні про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/bhxzu>). Викладачі, які забезпечують викладання курсів за ОП, проходять підвищення кваліфікації у ЗВО України та за кордоном, що підтверджується відповідними документами(<http://surl.li/fvevu>). Під час зустрічі експертної групи із викладацьким персоналом було з'ясовано, що кожен викладач може вільно обирати місце й напрям підвищення кваліфікації. Можливість підвищити свій кваліфікаційний рівень НПП можуть в Інституті післядипломної освіти при КНУТШ(<http://www.ipe.knu.ua/>) , а також таку можливість надає, Відділ академічної мобільності КНУТШ (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk), Відділ міжнародних зв'язків (<http://international.knu.ua/>). Також в університеті є програми підвищення кваліфікації: KNU professionals Digital skills Pro - програма розвитку цифрових компетентностей викладачів (<http://surl.li/bhrei>). Експертна група рекомендує ЗВО розробити власні курси розвитку педагогічної майстерності з метою підвищення кваліфікації викладачів, спроектувати цикл вебінарів, на яких викладачі змогли б отримати нову, актуальну інформацію, щодо методів, форм та засобів покращення освітнього процесу та педагогічної майстерності.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Підстави заохочення науково-педагогічних працівників ЗВО визначаються у « Положенні про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності», розпорядження ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення» №113 від 10.12.2018р. (<http://science.univ.kiev.ua/news/official/3247/>). ЗВО, з метою стимулювання розвитку викладацької майстерності, кожного року організовує проведення конкурсу на визначення кращого викладача факультету «Кращий викладач року». Нажаль результати рейтингування науково-педагогічних працівників не публікуються на офіційному сайті ЗВО, що не дозволяє проаналізувати місце викладачів ОП в загальному рейтингу. Водночас експертна група рекомендує ЗВО посилити стимулювання науково-педагогічних працівників, шляхом матеріального преміювання молодих науковців, організовуючи щорічний конкурс «Кращий молодий вчений року» в окремих номінаціях, враховуючи як загальний рейтинг викладача, його наукову діяльність (кількість фахових статей, публікацій у журналах які включені в науково-метричні бази, монографій, підручників), відсоток цитованості в системі Гірша так і результати анонімного анкетування студентів щодо цього викладача.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Аналіз діяльності викладачів ОП свідчить про високий професійний рівень. Надані документи та сертифікати, відеоконференції з представниками НПП засвідчують професіоналізм та відповідність займаним посадам. Викладачі регулярно підвищують свій потенціал та мають підтримку з боку керівництва факультету та університету. Найкращі викладачі мають змогу отримати матеріальну винагороду та почесні грамоти. Викладачами проводять активну наукову та науково-методичну роботу, підвищують свою кваліфікацію, приймають участь у стажуваннях. НПП мають публікації у виданнях, які входять до НБ «Scopus» та «WoS». НПП, які забезпечують дану ОП, формують свою професійну діяльність з урахуванням думки та пропозицій здобувачів вищої освіти та роботодавців. Перевагою даної ОП є можливість проходження стажування та підвищення кваліфікації представниками НПП в університеті та у партнерських організаціях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Незважаючи на ті удосконалення, які були зроблені кафедрою та Гарантом ОП, ЕГ зафіксувала окремі недоліки. Серед них: недостатнє залучення фахівців-практиків до аудиторних занять; професійні кваліфікації викладацького складу є релевантними, але наявні приклади, коли викладач не має відповідних публікацій чи стажувань (чи їх не наведено у відповідній таблиці); відсутність чіткої та прозорої системи рейтингування науково-педагогічних працівників. Експертна група рекомендує в нести до діючого в ЗВО Положення про забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/ejlkd>) шкалу рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та кафедр університету, а також ввести практику оприлюднення результатів рейтингового оцінювання викладачів на вебсайті університету. Бажано висвітлювати інформацію щодо професійного розвитку викладачів на сайтах випускових кафедр, зокрема в електронних портфоліо науково педагогічних працівників, а також забезпечити в межах ЗВО підвищення педагогічної майстерності шляхом створення власних курсів; налагодити співпрацю з роботодавцями у контексті системного викладання дисциплін та методик викладання.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Критерій 6 має загальну відповідність рівню В. У ЗВО функціонує система підвищення кваліфікації НПП. ЗВО підтримує розвиток викладацької майстерності потенціалу НПП через систему заохочень та власні можливості для розвитку педагогічного потенціалу. Зазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалася, що матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації, забезпечують досягненню цілей та ПРН ОП. Освітній процес за ОП «Археологія та преісторія» відбувається у Червоному корпусі КНУ. Для його реалізації є достатня кількість навчальних аудиторій, які обладнані необхідними мультимедійними пристроями, також для навчання використовуються приміщення та експонати Археологічного музею КНУ, навчальної лабораторії «Центр підводної археології, археологічних та етнологічних досліджень». Здобувачі вищої освіти, НПП на безоплатній основі користуються Науковою бібліотекою ім. М. Максимовича та бібліотекою кафедри археології та музеєзнавства. Для реалізації освітнього процесу в умовах дистанційної освіти здебільшого використовується Google Classroom.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Викладачі та здобувачі вищої освіти мають вільний безоплатний доступ до необхідної інфраструктури університету та інформаційних ресурсів, що необхідні для реалізації освітнього процесу за ОП «Археологія та преісторія». Наявність корпоративної електронної пошти (@knu.ua) дозволяє на безкоштовній основі використовувати різноманітні додаткові сервіси, зокрема Google.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я учасників освітнього процесу. У ЗВО функціонують служби охорони праці, протипожежної безпеки, Клініка (<https://clinic.knu.ua/>) та Інститут психіатрії (<https://ipsycho.knu.ua/>), а в навчальному корпусі є Медичний кабінет. Для забезпечення психологічного здоров'я створено Психологічну службу КНУ (<https://psyservice.knu.ua/>). Для виявлення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти в ЗВО проводяться опитування UNIDOS (http://unidos.univ.kiev.ua/?q=zvity_pro_doslidzhennya), також створено «Навчальну лабораторію соціологічних та освітніх досліджень» (<https://sociology.knu.ua/uk/department/navchalna-laboratoriya-sociologichnyh-ta-osvitnih-doslidzhen>), яка займається опитуваннями. Результати опитування здобувачів цієї ОП відсутні (гарант ОП надав інформацію, що тільки 3 студенти пройшли опитування).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Комунікація на ОП здійснюється за допомогою електронної пошти, телефонного зв'язку та Google Classroom, де створена «Спільнота ОП «Археологія та преісторія», у якій відбувається інформування здобувачів вищої освіти щодо освітнього процесу, студенти отримують відповіді на свої питання. Освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти можуть отримати від представників кафедри, деканату, університету, а також студентського самоврядування факультету. На зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що такі види комунікації є зручними для них, і вони задоволені підтримкою, що надає ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП «Археологія та преісторія» не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Проте в ЗВО створено всі необхідні умови для таких здобувачів: освітнє середовище є архітектурно безбар'єрним (наявні пандуси, спеціальний ліфт та санітарні кімнати) та розроблено Концепцію розвитку інклюзивної освіти. Проте гуртожитки не мають подібної інфраструктури окрім одного.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В результаті зустрічей зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, НПП та адміністрацією конфліктних ситуацій на ОП не було виявлено. ЕГ було виявлено, що конфліктна ситуація може бути вирішена неформальною або формальною процедурою. За інформацією, отриманою від здобувачів вищої освіти та студентського самоврядування, неформальна процедура вирішення конфліктних ситуацій передбачає усне звернення зі скаргою до представників кафедри або деканату. Офіційна процедура врегулювання конфліктних ситуацій вирішується відповідно до Порядку вирішення конфліктних ситуацій (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1335>), також у ЗВО діє Постійна комісія Вченої ради КНУ з питань етики, Антикорупційна програма (<http://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p2>), Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>). ЕГ встановила, що здобувачі не достатньо інформовані про формальну процедуру вирішення конфліктних ситуацій і рекомендує ознайомити учасників освітнього процесу з нею.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Не дивлячись на ситуацію в країні, і влучання ракетою неподалік корпусу матеріально-технічна база (навчальні аудиторії, музеї університету) забезпечує досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання, всі учасники освітнього процесу мають вільний та безоплатний доступ до навчально-методичних матеріалів, багато робиться для існування безбар'єрного освітнього середовища (пандуси, спеціальний ліфт, санітарні кімнати). Варто відзначити що гарант та інші НПП багато роблять для максимально швидкої комунікація на ОП, через електронну пошту, телефонний зв'язок та Google Classroom, де створена «Спільнота ОП «Археологія та преісторія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здобувачі вищої освіти та студентське самоврядування недостатньо ознайомлені з формальною процедурою вирішення конфліктних ситуацій, тому ЕГ рекомендує до початку нового навчального року детальніше ознайомити здобувачів вищої освіти з формальною процедурою вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Адміністрація університету робить все необхідне для підтримки освітнього середовища, після влучання ракетою неподалік корпусу та його пошкодження проводиться ремонт навчальних приміщень. Всі учасники освітнього процесу мають доступ до інфраструктури ЗВО, в тому числі особи з особливими освітніми потребами мають можливість навчатися за ОП, для них функціонує спеціальний ліфт, санітарна кімната, є пандуси. Структурні підрозділи ЗВО, особливо факультет та кафедра, надають здобувачам підтримку в освітньому процесі. ЕГ переконатися, що освітня діяльність за ОП відповідає визначеному Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО діють наступні документи, у яких визначено процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП: Положення про систему забезпечення якості вищої освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу (https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>), Наказ ректора від 05.03.2018 року за №158-32 «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), Наказ ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника»

(http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf). До цих процедур залучені Науково-методичний центр організації навчального процесу та відділ з якості забезпечення освіти. Перегляд ОП відбувається за ініціативи гаранта, який очолює робочу групу, що розглядає пропозиції стейкхолдерів, далі ОП розглядається на засіданні кафедри, науково-методичної комісії, вченої ради факультету, схвалюються Науково-методичною радою та Вченою радою Університету, затверджується і вводиться в дію наказом ректора. Останній перегляд ОП здійснювався у 2020 р. у зв'язку із затвердженням Стандарту вищої освіти за спеціальністю.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти можуть внести свої пропозиції щодо змісту ОП у спільноті Google Classroom або під час спілкування з гарантом ОП. Здобувачка Гусак А. на зустрічі з ЕГ зазначила, що вони вносять зміни до ОК, які були враховані. Також студенти можуть звернутися до студентського самоврядування з пропозицією зміни ОП, проте таких випадків на ОП не було. Представники студентської спільноти входять до Науково-методичної комісії та Вченої ради історичного факультету. На історичному факультеті проходять опитування, результати яких потім обговорюються, в тому числі і студентським самоврядуванням.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Побаження роботодавців були враховані у редакції ОП 2020 р., було збалансовано археологічну та загально-історичну складову в ОП, а також враховано побажання щодо можливості здобувачами вищої освіти самостійно систематизувати і опрацьовувати археологічний матеріал наявний в установах. Спілкування з роботодавцями щодо якості ОП відбувається під час неформальних зустрічей з розробниками ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Перший випуск за ОП відбувся у 2022 р. Викладачі кафедри збирають інформацію про випускників. Також кафедрою проводиться добровільне опитування випускників (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=article&id=74&Itemid=113). Пропозицій щодо внесення змін до ОП не було.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час реалізації ОП були виявлені недоліки, що стосувалися комунікації – було пов'язано з бойовими діями і частковою відсутністю електроенергії. Для вирішення цієї проблеми було створено окремий Classroom, де зараз відбувається комунікація зі здобувачами вищої освіти.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП первинна, проте ЗВО обговорює та враховує результати акредитацій освітніх програм університету за всіма рівнями вищої освіти у 2019/2020 н.р. (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1640>) та в 2020/2021 н.р. (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1894>) та у 2021/2022 н.р. (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=2123>). На історичному факультеті проходили акредитації ОП «Музеезнавство, пам'яткознавство» магістерського рівня, ОП «Музеезнавство, пам'яткознавство» бакалаврського рівня та ОП «Історія та археологія» (доктор філософії). Відповідно, до результатів акредитації, було формалізовано співпрацю з деякими установами-партнерами (укладено договори чи меморандуми про співпрацю).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), Тимчасового положення про Сектор моніторингу якості освіти (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/TSNUK_sector_monitoringu.PDF) учасники освітнього процесу залучені до процедур забезпечення якості вищої освіти, що сприяє формуванню в ЗВО культурі якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ЗВО функціонує Науково-методичний центр організації навчального процесу та відділ з якості забезпечення освіти, які сприяють формуванню внутрішньої культури якості освіти. Також створено потужну нормативно-правову базу, яка регулює освітній процес на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність об'єднання роботодавців факультету або кафедри, через яке вони могли б вносити зміни до ОП; відсутність системи збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Доцільно зібрати інформацію про працевлаштування випускників. Рекомендації ЕГ: системно збирати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЗВО існує офіційна процедура створення та перегляду ОП, функціонують структурні підрозділи, що займаються якістю освітнього процесу, відбувається формування внутрішньої культури якості освіти, проте є зауваження щодо відсутності системної роботи з роботодавцями та випускниками ОП. ЕГ переконалася, що освітня діяльність за ОП відповідає визначеному Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників процесу КНУТШ регулюються низкою документів, які опубліковані на сайтах університету та є у відкритому доступі, кожен може з ними ознайомитись, зокрема на офіційному сайті університету в розділі Інформація / Офіційна інформація <https://knu.ua/ua/official>. До відповідних документів належать: Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка <https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>, Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu11_04_2022.pdf, Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>. Документи щодо регулювання навчального процесу опубліковані також на сайті Науково-методичного центру організації навчального процесу КНУТШ у розділі «Документи» <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>. Студентське самоврядування здійснює діяльність за Положенням про студентське самоврядування http://tex.univ.kiev.ua/docs/orgs/stud_parlam_statement.pdf та Статутом університету. Згідно Статуту здобувач вищої освіти має право на: вибір форми навчання під час вступу до Університету; безпечні та нешкідливі умови навчання, праці та побуту; трудову діяльність у позанавчальний час; користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою, виробничою, спортивною, культурно-освітньою, побутовою та оздоровчою базами Університету, що було зазначено здобувачами вищої освіти. ЕГ, під час роботи, фактів недотримання прав і обов'язків учасників освітнього процесу не виявлено.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

ОП була затверджена Вченою радою ЗВО 31 серпня 2020 р. (<http://surl.li/gaekb>) . Під час зустрічей фокус групи зі здобувачами, які вступили на навчання в поточному році, експертна група встановила, що до затвердження Вченою радою проект ОП знаходився у вільному доступі і всі охочі могли з ним ознайомитися та внести свої пропозиції.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційній сторінці кафедри, у розділі Навчальні плани (http://www.archaeology.univ.kiev.ua/home/index.php?option=com_content&view=category&id=668&Itemid=101) знаходиться необхідна інформація про ОП в достатньому обсязі для інформування відповідних заінтересованих сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права та обов'язки всіх учасників процесу КНУТШ регулюються низкою документів, які опубліковані на сайтах університету та є у відкритому доступі, кожен може з ними ознайомитись, зокрема на офіційному сайті університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує під час внесення наступних змін в ОП розміщувати у підрозділі «Публічне обговорення» разом із проектом програми й таблицю пропозицій. Структура сайтів кафедр, факультетів та самого КНУТШ дуже різна і неоднорідна. ЕГ рекомендує уніфікувати структуру наповнення кафедральних сторінок та сайтів. На загально університетському сайті варто спростити пошукову частину сайту для всіх користувачів(абітурієнтів, здобувачів тощо), це суттєво покращить можливості вчасного доступу до інформації цільової аудиторії.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ вважає, що в цілому реалізація ОП «Археологія та преісторія» першого рівня вищої освіти відбувається прозоро і публічно. Питання прозорості і публічності в цілому відповідає вимогам, однак структура сайтів кафедр, факультетів дуже різна. ЕГ рекомендує уніфікувати структуру наповнення кафедральних сторінок та сайтів та терміни їх оновлення. Таким чином ЕГ робить висновок, що освітня програма загалом відповідає рівню В за критерієм 9, вказані недоліки не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	E
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дружкова Ірина Сергіївна

Члени експертної групи

Мельник Роман Петрович

Дудар Василь Леонідович

Крюченкова Наталя Олександрівна